

Předkládací zpráva pro Parlament ČR

k návrhu na přijetí změny přílohy II Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť přijaté ve Štrasburku dne 8. prosince 2017 a ratifikaci této Úmluvy

1. Úvod

37. zasedání stálého výboru Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť (dále „Úmluva“ nebo „Bernská úmluva“) se uskutečnilo ve dnech 5.– 8. prosince 2017 ve Štrasburku, Francii. Stálý výbor přijal mimo jiné také změnu přílohy II Úmluvy, obsahující seznam přísně chráněných druhů živočichů (dále jen „změna přílohy II“), který byl rozšířen o nový druh.

Změny Bernské úmluvy vstupují dle jejího článku 17 v platnost tři měsíce po jejich přijetí. Vzhledem k obvyklé délce ratifikačního procesu změn prezidentských smluv, která v ČR přesahuje jeden rok, nebylo možné tuto proceduru ve lhůtě tří měsíců dokončit, a ČR proto uplatnila k přijaté změně z procedurálních důvodů námitku podle článku 17 Úmluvy. Po následné ratifikaci prezidentem bude námitka ČR odvolána.

2. Cíl a obsah změny přílohy II

Změna přílohy spočívá v zařazení nového druhu do přílohy II. Stálý výbor konsenzem schválil návrh Albánie zařadit do této přílohy rýsa balkánského (*Lynx lynx balcanicus*). Jedná se o poddruh rýsa ostrovida, který je již zařazen v příloze III. V ČR se tento poddruh nevyskytuje. Změna vstoupila v platnost dne 8. března 2018, tedy tři měsíce poté, co byla schválena stálým výborem, a to pro smluvní strany, které nevznesly námitky.

3. Důvod pro schválení změny přílohy II Českou republikou

ČR jakožto smluvní strana Úmluvy se zavázala plnit závazky, které z této Úmluvy vyplývají, a svým rozhodnutím přijmout změnu Úmluvy přispívá ke konsensu v naplňování cílů Úmluvy. ČR s navrhovanou změnou souhlasila mimo jiné v návaznosti na rozhodnutí Rady EU podpořit zařazení rýsa balkánského do přílohy II, protože vychází mimo jiné z vědeckých poznatků a rys ostrovid (*Lynx lynx*) je již zařazen do přílohy III (Chráněné druhy živočichů) a také do příloh Směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Dále je návrh v souladu s cíli EU, pokud jde o mezinárodní spolupráci v ochraně biodiverzity (vycházející například z Úmluvy o biologické rozmanitosti). Přijetí změny přílohy II je v souladu také s dlouhodobými pozicemi ČR v oblasti druhové ochrany.

4. Právní zajištění provádění Úmluvy a změny přílohy II

Česká republika provádí závazky Úmluvy zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů; druhy vyjmenované v přílohách I, II a III jsou chráněné prostřednictvím vyhlášky č. 395/1992 Sb. V ČR je právní ochrana planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť rovněž zajištěna v rámci soustavy Natura 2000, jejíž vytvoření ukládají směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků, které byly plně transponovány do právního řádu ČR zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů.

Přijetí výše uvedené změny přílohy II není v rozporu s ústavním pořádkem ČR, s právními předpisy ČR, ani se současnou legislativou České republiky vztahující se k ochraně přírody či s jinými mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána.

5. Dopady na veřejnou správu, podnikatelský sektor a státní rozpočet

Vzhledem ke skutečnosti, že druh, který byl přidán na seznam přílohy II, rys balkánský, se na území ČR nenachází a jeho případná ochrana je na národní úrovni pokryta stávajícím platným právním řádem ČR, změna přílohy II nepředstavuje další nároky na specifická ochranná opatření. Dopad na veřejnou správu se tedy nepředpokládá. Nepředpokládá se rovněž žádný dopad na podnikatelský sektor a státní rozpočet.

6. Ratifikace Úmluvy

Úmluva o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť byla sjednána dne 19. září 1979 a v platnost vstoupila 1. června 1982. Česká republika přistoupila k Úmluvě jako k mezinárodní smlouvě vládní kategorie s účinností od 1. června 1998. Přílohy Úmluvy byly v letech 1987, 1991, 1993, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2001, 2002 změněny. ČR k Úmluvě přistoupila s výhradami podle článku 22 proti zařazení některých ptačích a savčích predátorů (vlk, medvěd hnědý, káně lesní, káně rousná, jestřáb lesní, poštolka obecná, výr velký) do Přílohy II. Tato výhrada se týká i zařazení sudokopytníka, kozy bezoárové. Ta na našem území není původním druhem a vyskytuje se pouze v oborovém chovu. Poslední výhradou přístupu je zařazení poloautomatických a automatických zbraní se zásobníkem schopným pojmout více než dva náboje do Přílohy IV. Tyto výhrady zůstávají v platnosti a Ministerstvo životního prostředí nenavrhuje jejich odvolání. Gestorem Úmluvy se stalo Ministerstvo životního prostředí.

K přístupu ČR došlo před novelizací Ústavy ČR (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů) ústavním zákonem č. 395/2001 Sb. Touto novelou byly jednoznačněji upraveny požadavky na sjednávání mezinárodních smluv z hlediska kritérií pro určení, u jakých mezinárodních smluv podléhá jejich ratifikace prezidentem republiky souhlasu Parlamentu ČR (tzv. prezidentské smlouvy). Podle uvedených kritérií spadá Úmluva do kategorie prezidentských smluv (článek 49 písm. e) Ústavy).

V zájmu formálně právního sladění procesu sjednání Úmluvy se současnými ústavně právními požadavky se při příležitosti přijetí změny úmluvy předkládá Parlamentu ČR k vyjádření souhlasu s ratifikací text Úmluvy a jejich příloh v aktuálním znění, aby tento text mohl být následně ratifikován prezidentem republiky (podle článku 49 písm. e) ústavního zákona č. 1/1993 Sb.). Dodatečná ratifikace Úmluvy nemá dopady na právo ČR, státní rozpočet, veřejnou správu nebo podnikovou sféru.

Materiál byl schválen vládou ČR usnesením č. 554 ze dne 29. srpna 2018

V Praze dne 14. září 2018

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v.r.